

2005. október 13., csütörtök

P6_TA(2005)0381

Az EU és Kína közötti kereskedelmi kapcsolatok kilátásai

Az Európai Parlament állásfoglalása az EU és Kína közötti kereskedelmi kapcsolatok kilátásairól (2005/2015(INI))

Az Európai Parlament,

- tekintettel a 2004. december 8-án Hágában megtartott hetedik EU–Kína csúcstalálkozóra,
 - tekintettel a Kínának történő fegyvereladásokról szóló, 2003. december 18-i állásfoglalására ⁽¹⁾,
 - tekintettel a Bizottság „Fejlődő kapcsolatok – közös érdekek és kihívások az EU–Kína kapcsolatokban” (COM(2003)0533) című stratégiai dokumentumára,
 - tekintettel a tibetiek emberi jogi helyzetéről szóló 2002. december 19-i állásfoglalására ⁽²⁾,
 - tekintettel az „EU stratégiája Kínával szemben: az 1998-as közlemény végrehajtása és egy jövőbeni hatékonyabb EU-politika” című, a Bizottságnak a Tanácshoz és az Európai Parlamenthez intézett 2002. április 11-i közleményére (COM(2001)0265) ⁽³⁾ vonatkozó állásfoglalására, amely figyelembe veszi a Bizottságnak a Tanács és az Európai Parlament számára adott jelentését az „Átfogó partneri viszony kiépítése Kínával” című közlemény végrehajtásáról (COM(2000)0552),
 - tekintettel a Kereskedelmi Világszervezet (WTO) 2001. november 9. és 14. között Dohában (Katar) megrendezett negyedik miniszteri értekezlete által elfogadott, Kínának és kínai Tajpejnek a WTO-ba való belépéséről szóló határozatára,
 - tekintettel a WTO miniszteri konferencián a Kínai Népköztársaságnak a Kereskedelmi Világszervezethez való csatlakozását illetően képviselendő közösségi álláspontból szóló tanácsi határozati javaslatra vonatkozó 2001. október 25-i állásfoglalására (COM(2001)0517) ⁽⁴⁾,
 - tekintettel a kínai emberi jogi helyzetről szóló 2000. január 20-i állásfoglalására ⁽⁵⁾,
 - tekintettel eljárási szabályzata 45. cikkére,
 - tekintettel a Nemzetközi Kereskedelmi Bizottság jelentésére és a Külügyi Bizottság véleményére (A6-0262/2005),
- A. mivel a Kínai Népköztársaság elmúlt húsz évben végbement gyors fejlődése jelentős hatással van az EU és Kína közötti kereskedelemre és gazdasági kapcsolatokra, és mivel mindent egybevetve, az Egyesült Államok után ma Kína az EU második legnagyobb kereskedelmi partnere; mivel 2004-ben az EU Kínával szemben 78,5 milliárd eurós hiányt halmozott fel, amely az összes kereskedelmi partnereivel szembeni legnagyobb hiány, és amely többek között Kínában a piachoz való hozzáférést akadályozó tényezők hatását tükrözi;
- B. mivel Kína 2001-ben a WTO tagja lett, és WTO-vállalásai következtében csökkentette átlagos vámtarifáját és nem tarifális akadályait, ami a Kínába irányuló európai beruházások növekedéséhez vezetett; mivel azonban bizonyos esetekben a kínai hazai ipar védelme továbbra is fennáll;
- C. mivel a WTO-hoz történt csatlakozása és a nemzetközi kereskedelem előtti megnyitása által a Föld legnépesebb állama a világkereskedelem kulcsszereplője lett; mivel egy 1,3 milliárd fős nemzet termelésének a hatása csak fokozódhat; és mivel más nagy lélekszámú országok (úgy mint India, Brazília, Indonézia és sokan mások) is hozzájárulnak majd az exportáló nemzetek jelenlegi hierarchiájának megváltozásához;

⁽¹⁾ HL C 91. E, 2004.4.15., 679. o.

⁽²⁾ HL C 31. E, 2004.2.5., 264. o.

⁽³⁾ HL C 127. E, 2003.5.29., 652. o.

⁽⁴⁾ HL C 112. E, 2002.5.9., 313. o.

⁽⁵⁾ HL C 304., 2000.10.24., 209. o.

2005. október 13., csütörtök

- D. mivel az EU és Kína közötti kereskedelem előfeltétele a WTO szabályain és a tisztességes versenyen alapuló stratégiai partneri viszony, kölcsönös piaci hozzáféréssel;
- E. mivel Kína nem megfelelően alkalmazza a WTO előírásait és különösen mivel kijátssza az állami exporttámogatás tilalmát, megsérti a szellemi tulajdon védelmére vonatkozó törvényeket, megtagadja, hogy kölcsönös hozzáférést biztosítson piacához az EU-országokból származó áruk és szolgáltatások számára, és állami beavatkozással tudatosan csökkenti valutája értékét;
- F. mivel a tavalyi év több mint 9 000 szerzői jogi kalózkodási perében született ítéletek közül sokat nem hajtottak végre hatékonyan;
- G. mivel Kína jelenleg nem teljesíti a piaccgazdasági státusz megadásához szükséges feltételeket;
- H. mivel Tajvan jelentős szerepet játszott Kína gazdasági felemelkedésében;
- I. mivel kontinensnyi méretének, lakosai számának és az elmúlt évek dinamikus növekedésének köszönhetően Kína olyan gazdasági szuperhatalom, amely képes befolyásolni a világgazdaság irányvonalát, és amellyel minden más gazdasági övezetnek versengenie kell;
- J. mivel a kínai expanzió hatalmas lehetőségeket kínál, de egyúttal jogos aggodalmakat vet fel az európai ipar számára, ebből következően szükség van ezeknek a kapcsolatoknak az európai szintű politikai kezelésére;
- K. mivel az Európai Unió és Kína közötti kereskedelmi kapcsolatok a globalizációról folyó vita középpontjában állnak és az ahhoz kapcsolódó valamennyi elvárást és ellentmondást szemléltetik;
- L. mivel az EU-nak választ kell találnia a közvéleménynek a globalizáció hatása miatti, egyre növekvő nyugtalanságára is, amelyet Kína egyre jelentősebb helyzete a világpiacon tovább fog fokozni;
- M. mivel az elmúlt öt év során Kína megháromszorozta kutatási és fejlesztési ráfordításait és Európának meg kell felelnie ennek a kihívásnak, hogy a jövőben is profitáljon a világkereskedelemből;
- N. mivel az európai textilipar problémái előreláthatóak voltak, mivel a kínai ipar ebbe az ágazatba történt befektetései jól ismertek és ez nem egy egyedülálló esetet jelent, hiszen hasonló helyzet áll fenn más áruk, úgy mint a lábbelik előállítását illetően is, valamint többek között a kerékpáripárban, a gépkocsigyártásban, a vas- és acélipárban;
- O. mivel az EU nem maradhat tétlen a Kína növekvő gazdasági ereje által állított kihívással szemben és átfogó, hosszú távú stratégiai választ kell kidolgoznia;
- P. mivel Kína gyors növekedésének hatása saját természeti erőforrásaira és környezetére, valamint a világpiac erőforrásaira hihetetlenül nagy, és mivel az EU-s vállalkozásoknak nehézségekkel kell szembenéznük az erőteljes kínai kereslet következtében növekvő világpiaci nyersanyagárak miatt;
- Q. mivel 2000-ben Kína 97. volt a világon az egy főre jutó, üvegházhatást okozó gáz kibocsátás tekintetében, de egyúttal a világ második legnagyobb kibocsátója is volt, és mára a világ második legnagyobb energia- és nyersanyag-felhasználója lett; mivel az előrejelzések szerint 2025-re a kínai kibocsátás rekordmagasságot ér el, így Kínának jelentős szerepet kell játszania a világ környezeti terheinek csökkentésében;
- R. mivel a méltányosabb és biztonságosabb világ fokozatos megvalósulása nagyobb fokú szolidaritást kíván meg nem csupán a fejlett és a kevésbé fejlett népek között, hanem a különféle nemzeteken belül is;

2005. október 13., csütörtök

- S. mivel politikai és gazdasági szempontból az EU érdeke, hogy támogassa Kína szabad és nyitott állammá alakulását, ahol érvényesül a jogállamiság, valamint, hogy támogassa a demokrácia és piacgazdaság teljes mértékű átvételét;
- T. mivel Kína gazdasági fejlődése egyúttal nagyobb felelősséget ró az országra az ázsiai régióban;
- U. mivel az Európai Uniónak mint a világ vezető gazdasági hatalmának kötelessége, hogy ne csupán kereskedelmi kapcsolatait ápolja minden partnerével, hanem fenn is tartsa az emberiség, a demokrácia és a jogállamiság egyetemes értékeit; mivel ebben a vonatkozásban Kína a közelmúltban elért gazdasági sikerei ellenére messze van attól, hogy minden polgára számára a demokratikus és az emberi jogok teljes palettáját nyújtsa;

A WTO

1. üdvözl, hogy Kína időben eleget tett számos, a WTO által támasztott kötelezettségének, azonban felhívja Kínát, hogy mihamarabb tegyen lépéseket az EU iparát érintő, kiemelkedő jelentőségű ügyekben, különösen ami a szellemi tulajdonjogok betartását, a nemzeti elbánást, átláthatóságot és a környezetvédelmi, szociális és egészségügyi szabványokat illeti;
2. felhívja a Bizottságot, hogy mivel Kína számos esetben nem megfelelően alkalmazta vagy hajtotta végre WTO-kötelezettségeit, ajánlja fel segítségét e tekintetben az európai vállalatoknak, hatékony háttértámogatást biztosítva nekik;
3. az az álláspontja, hogy az EU-nak keresnie kell a kereskedelmi kapcsolatok kiépítésének lehetőségeit Kínával az együttműködés és az egymás kiegészítése szellemében, eközben biztosítva, hogy mindkét fél fenntarthassa és harmonikusan fejleszthesse ipari, mezőgazdasági és szolgáltatási szektorát annak érdekében, hogy a lehető legjobb életszínvonalat biztosítsa a lakosságának;
4. sürgeti Kínát, hogy csatlakozási jegyzőkönyvének 18. szakasza szellemét és betűjét tartsa tiszteletben, hogy az átmeneti értékelő mechanizmus (TRM) jobban működhessen a kiemelkedő fontosságú ügyek megoldásában;
5. felhívja a Bizottságot, hogy gondosan vizsgálja meg, vajon megadható-e Kínának a piacgazdasági státusz, és hogy csak akkor adja meg ezt a státuszt, ha Kína teljesítette a vonatkozó előírásokat;
6. az az álláspontja, hogy az európai termékeknek és márkaneveknek a kínai gyártók általi hamisítása nemzetközi kereskedelmi jog súlyos megsértése; felhívja a Bizottságot, hogy tegye meg a megfelelő lépéseket az európai vállalatok szellemi tulajdonának védelme érdekében, beleértve a kínai hatóságok támogatását a termékhamisítás ellen megkezdett küzdelemben, valamint a probléma figyelemmel követését és szükség esetén a WTO elé történő terjesztését;
7. felhívja a tagállamokat, hogy alakítsanak ki hatékony piacellenőrzést abból a célból, hogy megóvják az európai fogyasztókat, amennyire csak lehetséges, az olyan termékektől, amelyek nem felelnek meg a CE-szabványnak;
8. felhívja a Bizottságot, hogy hozza meg a megfelelő intézkedéseket annak érdekében, hogy megakadályozzák bármely olyan árucikknek az Európai Unióba való behozatalát, melyet az európai gyártók számára az európai vagy nemzeti jogszabályok által tiltott vegyi termékek felhasználásával gyártottak;
9. felhívja Kínát, hogy minden kereskedelmi partnerének biztosítsa ugyanazokat a feltételeket és ne gördítsen bürokratikus akadályokat a kereskedelem elé, és megfelelően vegye figyelembe az EU és az ipar fenntartásait, ideértve a korrupciót, a jogbiztonság, az adók és hitelek stb. területét;
10. felhívja Kínát – mint a WTO tagját –, hogy a statisztikák terén feleljen meg a nemzetközi előírásoknak;
11. felhívja a Bizottságot, hogy tanulmányozza, milyen hatást gyakorol Kína kereskedelem-liberalizációja és WTO-tagsága Kína növekedésére és az ország társadalmi fejlődésére;

2005. október 13., csütörtök

12. felhívja Kínát, hogy összhangban a világkereskedelemben játszott fontosságával, használja ki nagyobb mértékben a dohai fejlesztési menetrend összefüggéseiben a harmadik világ országaihoz fűződő kapcsolatát, és segítsen a következő, Hongkongban megrendezendő dohai forduló sikeres lebonyolításában;
13. felhívja Kínát, hogy nyissa meg piacát a külföldi áruk és szolgáltatások előtt, és hogy hajtsa végre a megfelelő reformokat piacán és gazdasági rendszerében;
14. felhívja Kínát, hogy a közbeszerzési szerződések megkötésekor átlátható és tisztességes eljárást alkalmazzon, amely a külföldi vállalatok számára is azonos részvételi esélyt kínál;
15. felhívja Kínát, hogy javítsa közlekedési hálózata és a nemzetközi hálózatok közötti kapcsolatokat, hogy megkönnyítse a személyek és áruk szabad mozgását;
16. felhívja a Bizottságot és Kínát, hogy dolgozzanak ki hatékony intézkedéseket annak érdekében, hogy a jövőben megszűnjenek a védővámok beszedése során ismételten előforduló szabálytalanságok;

Nemzetközi versenyképességi hatások

17. üdvözlí a Bizottság és a kínai kormány között 2005. június 10-én létrejött szándéknyilatkozatot a kínai textil kivitel Kína általi korlátozásáról és felhívja a Bizottságot, hogy kísérje figyelemmel e megállapodás betartását, valamint más textil-, ruházati és lábbeli ágazatok helyzetét, eközben vegye tekintetbe az európai importőrök és kiskereskedők hosszú távú érdekeit; felhívja Kínát, hogy gondoskodjon a kivitel korlátozása céljából alkalmazott elszámolási rendszerek átláthatóságáról; sürgeti a Bizottságot, hogy álljon készen sürgősségi intézkedések bevezetésére, ha egyértelmű, hogy az EU ipara súlyos anyagi kárt szenved; sürgeti továbbá a Bizottságot és Kínát, hogy találjon megoldást azon fejlődő országok számára, amelyek a legsebezhetőbbek a kínai export vonatkozásában, képessé téve őket piacaik egy részének megvédésére, hogy a lakosság legszegényebb rétegei részére megoldást találjanak;
18. aggodalommal figyeli, hogy az a mód, ahogyan az egyetértési megállapodás kezdeti végrehajtása történt, komoly károkat okozott néhány európai kiskereskedőnek; üdvözlí, hogy a kínai hatóságokkal folytatott új párbeszédet követően e probléma kezelésére, legalábbis rövid távon, feltehetően sor kerül; felhívja a Bizottságot, hogy kövesse nyomon a fejleményeket, különös tekintettel annak biztosítására, hogy a textiliparban vagy más ágazatokban, ahol a kínai konkurencia jelentősen növekszik, nem történik további károkozás;
19. felhívja a Bizottságot az EU textil- és ruhatermelése hosszú távú túlélési kilátásai tanulmányozására, szem előtt tartva a Kínából és más országokból érkező behozatal nagyságát, és üdvözlí továbbá a szellemi tulajdonjogok érvényesítését biztosító büntetőjogi intézkedésekre (COM(2005)0276) vonatkozó európai parlamenti és tanácsi irányelvre irányuló javaslatot, és reméli annak mihamarabbi elfogadását;
20. sürgeti a Bizottságot, hogy a kínai textilexport piacukra gyakorolt hatását növekvő aggodalommal figyelő fejlődő országok érdekében sürgősen végezzen országonkénti felmérést a kvóták fokozatos megszüntetésének összes következményeiről;
21. felhívja a Tanácsot és a Bizottságot annak elismerésére, hogy a textil-, a ruházati és lábbeli szektorban jelenleg tapasztalt kihívások – amelyek hamarosan más ágazatokban, úgymint a kerékpárgyártásban, a gépkocsigyártásban, a gép-, a vas- és acéliparban is tapasztalhatóak lesznek – rendszerfüggőek, és sürgősen ki kell dolgozni egy hosszú távú stratégiát az EU ipara számára, annak érdekében, hogy az EU nemzetközi kereskedelempolitikája előre figyelembe tudja venni és megfelelően tudja kezelni az olyan jellegű kihívásokat, mint például a Kínával kapcsolatban jelenleg tapasztalható kiegyensúlyozatlanság, amely megkérdőjelezi nemcsak az EU és a fejlődő országok munkahelyeit, hanem a globalizáció nyerteseiről és veszteségeiről fennálló nézeteket is;
22. felhívja a Bizottságot, hogy kövesse nyomon, milyen mértékben befolyásolja a kínai konkurencia az EU iparát, és rendszeresen készítsen erről, valamint az EU-ból való kiszervezés mennyiségi és ágazatonkénti összetételének irányvonalairól jelentést, ezen irányvonalak hatásai felmérésének és megfelelő stratégiai válaszleptések kidolgozásának céljából;
23. felhívja a Bizottságot, hogy újból alaposan vizsgálja meg a WTO-megállapodások különböző védelmi intézkedéseit abból a célból, hogy felmérjék, továbbra is megfelelőek-e a változó nemzetközi kereskedelmi paradigmák fényében, és hogy tegye közzé eredményeit;

2005. október 13., csütörtök

24. megállapítja, hogy az Európai Unióba irányuló kínai textil kivitel mennyiségének a növekedését ezen termékek értékének nagyarányú, a beszerzési érték akár 60%-os csökkenése kísérte, anélkül, hogy az európai fogyasztók ebből érzékelhetően profitáltak volna; felhívja a Bizottságot, hogy vizsgálja ki, van-e bármiféle megállapodás az importőrök és/vagy a nagykereskedők között, valamint, hogy biztosítsa az árképzési folyamat átláthatóságát;
25. elismeri, hogy a liberalizáció különbözőképpen érinti a férfiakat és a nőket, és hogy a kvóták eltörlése után a ruházati ipar számos szegény országban történő fenyegető összeomlása súlyosan gyengíti a nők helyzetét ezekben az országokban;
26. felhívja a Bizottságot, hogy készítse el a globális ipar fejlődésének hosszú távú előrejelzését és az EU iparának fejlesztési stratégiáját annak érdekében, hogy meghatározzák az EU ipari ágazatainak jövőbeni lehetséges fejlődési tendenciáit, hogy versenyképes válasz szülessen az összes globális kihívásra;
27. felhívja a Bizottságot, hozzon létre szorosabb, átfogó partnerséget, amely hasznos mind Kína, mind az EU számára és terjessze ki több területre ezt az együttműködést, valamint működjön közre a két fél közötti negatív tényezők tevékeny kiküszöbölése érdekében;
28. felhív arra, hogy az EU és Kína közötti kereskedelmi kapcsolatok járuljanak hozzá a kiegyensúlyozott, fenntartható gazdasági, társadalmi és környezeti, valamint regionális fejlődéshez, mivel a nem kiegyensúlyozott fejlődés súlyos veszélyeket hordoz magában a külső és a belső biztonság tekintetében;
29. felhívja a Bizottságot és a Tanácsot, hogy alaposan tanulmányozzák az európai vállalatok és ipar számára a kínai gazdasági fejlődés révén felmerülő lehetőségeket;
30. felhívja a Bizottságot, hogy mozdítsa elő az üzleti együttműködést, a figyelemfelkeltést és a kapcsolatok megkönnyítése érdekében, abból a célból, hogy előmozdítsa a nagyobb fokú szabályozói konvergenciát (közös szabványok, megfelelőségértékelés, technikai szabályozás, továbbfejlesztett könyvelési módszerek, továbbfejlesztett vitarendezési mechanizmus stb.);
31. felhívja a Bizottságot, hogy szélesebb körű és folyamatos kutatást végezzen a kiszervezés problémája teljes jelentőségének jobb megértése céljából, beleértve a kiszervezett munkahelyekről való megfelelő adatgyűjtési programokat, a kiszervezés gazdasági költségeinek pontos elemzését (beleértve az adóbevétel kiesését), a dolgozók újrafoglalkoztatását és új béreik összegét, valamint a közösségekre gyakorolt általános hatások elemzését;
32. felhívja a Bizottságot, hogy nyilatkozzon arról, milyen mértékben profitálnak az európai fogyasztók abból, hogy a kínai termékek értékesítési és behozatali ára jelenleg alacsony, és milyen közép- és hosszú távú tendenciákra számít a Bizottság ezzel kapcsolatban;
33. megállapítja, hogy az iparilag előállított termékek a világ áru- és szolgáltatás-kereskedelmének gyakorlatilag 75%-át teszik ki, míg a feldolgozóipar a világ GDP-jének alig 20%-át állítja elő; rámutat, hogy a termelés áttelepítések lényegében nem a nagy hozzáadott értéket képviselő iparcikket érintik és, hogy ezek az ipari változások elsősorban a leginkább veszélyeztetett és legkevésbé képzett, ennélfogva az alkalmazkodásra legkevésbé képes munkavállalókat érintik; ezért erős társadalmi szolidaritásra hív fel ezekkel a munkavállalókkal szemben, nem utolsósorban nagyobb mértékű, a képzésükbe és továbbképzésükbe történő befektetések formájában, hogy olyan ágazatok és munkahelyek felé orientálódjanak, amelyekben Európa még mindig vezető a világban;
34. felkéri a Bizottságot, hogy vizsgálja meg, pontosan mely ágazatok profitálnak jelenleg vagy fognak profitálni a jövőben Kína hatalmas gazdasági növekedéséből, hány munkahely megmaradását biztosították vagy hoztak létre ezekben az ágazatokban, milyen stratégiákkal rendelkezik a Bizottság további, hasonló ágazatok azonosítása és támogatása területén annak érdekében, hogy az európai gazdaságokra a foglalkoztatás és a prosperitás szempontjából gyakorolt hatás összesítve pozitív legyen, és hogy az EU tagállamai számára mely tevékenységek maradnak meg a csúcstechnológiai ágazatokban, amit az olcsó munkaerőt alkalmazó versenytársak, különösen Kína nem tudnak elvégezni;
35. kéri a Bizottságot, hogy vizsgálja meg a származási országot, valamint a szociális/környezetvédelmi normákat jelző európai címkézési rendszer bevezetésének lehetőségét;

2005. október 13., csütörtök

36. felhívja a Tanácsot és a Bizottságot, hogy használják ki az EU-tagállamok politikai és gazdasági befolyását annak érdekében, hogy előidézze Kína szemléletváltozását a nemzetközi kereskedelmi szabályok alkalmazásával és a vállalatoknak juttatott állami támogatások átláthatóságával kapcsolatban, tekintettel az állami exporttámogatás tilalma bármiféle megkerülésére, valamint az adminisztratív és kormányzati akadályok megszüntetésére, amelyek az EU-tagállamokból és harmadik országokból származó behozatal útjában állnak;
37. elismeri azonban, hogy a kifejezésre juttatott nyilvánvaló aggodalmak mellett Kína az európai befektetők számára nagy lehetőségekkel járó piacot jelent, és hogy mostanáig ennek csupán töredékét használták ki; ezért felhívja a Bizottságot, hogy pontosan határozza meg az európai ipar támogatásának leghatékonyabb eszközeit, hogy az felkutathassa és megragadhassa ennek a nagy és bővülő piacnak a lehetőségeit;
38. megállapítja, hogy Kína folyó fizetési mérlegtöbblete a 2003-as 3,1%-ról a GDP 1,1%-ára esett vissza 2004-ben, nem utolsósorban a kínai import gyors növekedésének köszönhetően; megállapítja, hogy Kína jelenleg az EU második legnagyobb kereskedelmi partnere és, hogy az erre a nagy piacra irányuló európai kivitel kilátásai továbbra is ígéretesek; az az álláspontja, hogy Kína is eléri majd növekedésének határait, így a népességnövekedés visszafogását célzó intézkedések legkésőbb 2015-re éreztetik hatásukat a korpipiramis átfordulásával;
39. felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy vizsgálják meg a Kínába irányuló jelenlegi és jövőbeni fejlesztési segélyprogramjaikat, hogy meggyőződjenek arról, hogy a Kínának juttatott támogatás egyensúlyban van-e Európa és az európai vállalatok számára jelentkező pénzügyi előnyökkel;
40. hangsúlyozza, hogy Kína gyors növekedése részben a Kína és Tajvan közötti intenzív gazdasági kapcsolatoknak köszönhető, amelyet jól tükröz a Kínában dolgozó 1 millió tajvani, akiket több mint 60 000 tajvani vállalkozás foglalkoztat, valamint a számos tajvani befektetés Kínában;
41. aggodalmát fejezi ki a kínai színesfémágazat működését illetően, amely a színesfémek nemzetközi újrahasonítási piacának szerkezeti torzulásához vezet; felhívja a Bizottságot, hogy vizsgálja meg a helyzetet és ha szükséges, forduljon jogorvoslatért a WTO-hoz annak érdekében, hogy az EU vállalatai tisztességes feltételek mellett juthassanak hozzá a fémhulladékhoz;
42. támogatja a Tanácsot és a Bizottságot erőfeszítéseikben, hogy elérjék a kínai valuta flexibilitását a nemzetközi pénzpiac vonatkozásában és reális értékelését az euró bevezetését követően;
43. felhívja Kínát, hogy folytassa valutája árfolyamának fokozatos liberalizálását és eközben, amint lehet, váltsa fel a dollárhoz rögzített árfolyamot egy, az eurót is tartalmazó valutakosárhoz rögzített árfolyammal; továbbá felhívja Kínát, hogy liberalizálja pénzügyeit;
44. felhívja a Bizottságot, hogy Kínával közösen fejlesszen ki programokat annak érdekében, hogy a kínai piacok nagyobb mértékben nyíljanak meg a külföldi vállalkozások előtt és, hogy lehetővé váljék és támogassák a külföldi vállalkozások kínai partnerek kötelező bevonása nélküli letelepedését;
45. üdvözli, hogy a Bizottság új keretmegállapodást készít elő Kínával és felhívja az EU-t, hogy fokozza képviselőletét Kínában;

Szociális és környezeti hatások

46. megállapítja, hogy Kína 20 év alatt sikeresen kiemelt 300 millió embert a szegénységből, de aggodalmát fejezi ki, hogy a vidéki lakosság körülbelül egynegyede még mindig rendkívüli szegénységben él, és hogy a jövedelmek közötti egyenlőtlenség világviszonylatban is Kínában növekszik a leggyorsabban; felhívja a Bizottságot, hogy támogassa Kínát kohéziós politikája továbbfejlesztésében és vegye figyelembe ezt a szempontot a Kínával folytatott kereskedelmi kapcsolatokban;
47. elismeri, hogy noha sok kínai gazdasági kilátásai javultak, azonban a jövőben a még nagyobb munkanélküliség és szociális kirekesztődés veszélyét csökkenteni hivatott gazdasági fejlődés egyenletesebb földrajzi eloszlása továbbra is szükséges;
48. felhívja Kínát, hogy ültesse át nemzeti jogába a polgári és politikai jogokról szóló nemzetközi megállapodást és a szociális, gazdasági és kulturális jogokról szóló nemzetközi megállapodást mint a minimális szociális és környezetvédelmi előírások kialakítására szolgáló eszközök egyikét;

2005. október 13., csütörtök

49. mély aggodalmát fejezi ki a kínai munkások jogainak hiánya és a nagyon alacsony szintű fizetések, valamint a nem megfelelő egészségügyi és biztonsági szabályok miatt bekövetkező munkahelyi balesetek növekvő száma miatt, sürgeti Kínát, hogy ratifikálja a főbb ILO-egyezményeket, különösen a szakszervezeti szabadság és a szakszervezeti szervezkedési jog védelméről szóló 87. egyezményt, valamint a kollektív tárgyalási jog védelméről szóló 98. egyezményt és törölje el a szakszervezetek alakításának a kínai törvényekben lefektetett állami monopóliumát; követeli Kínától, hogy hozzon a modernkori rabszolgaság mindenféle formája, a gyermekmunka és a kizsákmányolás, különösen a nők munkahelyen történő kizsákmányolása elleni hatékony küzdelemre irányuló intézkedéseket, a munkavállalók alapvető jogainak tiszteletben tartása és a szociális dömping megszüntetése érdekében;

50. megállapítja, hogy 1998 óta folyamatosan növekszik a munkahelyi konfliktusok száma; ezért sürgeti Kínát, hogy engedélyezze a független szakszervezetek megalakulását például erős jogi státusz létrehozásával, a szabad kollektív tárgyalások fokozatos bevezetésével, a demokratikusan megválasztott szakszervezeti tisztviselők számára független képzésen való részvételi lehetőség biztosításával és az európai és kínai szakszervezeti tisztviselők csereprogramjának kialakításával, hogy Kína részesülhessen Európa sokéves tapasztalatából a munkavállalói részvétel területén; sürgeti Kínát, hogy vezessen be az emberek szükségleteinek megfelelő szociális védelmi rendszert elsősorban a munkanélküliek részére, akiknek száma Kína gazdasági átmenetét követően megemelkedik;

51. elismeri Kína fokozódó versenyképességét a jelenlegi nemzetközi gazdasági helyzetben, de felszólítja Kínát, hogy tegyen hatékony és gyors lépéseket a gyermek- és kényszermunka ellen; felkéri a Bizottságot, hogy ezzel kapcsolatban ajánlja fel támogatását a kínaiaknak;

52. felhívja a Bizottságot és a Tanácsot, legyenek különös figyelemmel a hongkongi szakszervezetek szabad szerveződésének esetleges korlátozását illetően; felhívja a figyelmet arra a pozitív szerepre, amit a hongkongi szakszervezetek szabad szerveződése a munkajogok javítása területén Kínában játszhat;

53. felhívja a Bizottságot és a Tanácsot, hogy Kínával folytatott párbeszédük során hangsúlyozzák a szakszervezeti aktivisták szabadon bocsátásának fontosságát;

54. felhívja a Bizottságot, hogy tárja fel a jellemző kulturális tényezők kölcsönös megértése és az európai jogi és gazdasági rendszer ismertsége és elfogadása fokozásának megfelelő módjait;

55. elvárja, hogy a Kínában működő nyugati, különösen európai vállalkozások teljes mértékben ismerjék el a szakszervezetek jogait és példamutatóan járjanak el a munkavállalók és a környezet irányában;

56. komoly aggodalommal tölti el a kínai ipar által okozott nagymértékű környezetszennyezés és a környezeti erőforrások – mint például a nem megújuló forrásból származó fakitermelés – növekvő felhasználása, és üdvözli a legújabb jeleket, amelyek szerint Kína komoly intézkedéseket vezet be a környezet védelmében; hangsúlyozza, hogy a kereskedelem és környezet fontos alkotóelemei a WTO-nak, és sürgeti a kínai kormányt, hogy játsszon jelentősebb és pozitívabb szerepet a fenntartható fejlődés előmozdításában Kínában és a világban; megállapítja, hogy Kína mérete miatt a fenntartható technológiák és gyakorlati módszerek széles körű bevezetése világszinten kedvező hatást gyakorolna, csökkentve a költségeket és arra ösztönözve más nemzeteket, hogy kövessék a példát, és sürgeti a kínai hatóságokat, hogy teljes mértékben használják ki ezt a potenciált, hogy Kína vezető szerepet játsszon a környezetvédelmi ügyekben;

57. kifejezi aggodalmát, hogy Kína hatalmas gazdasági fejlődése nemcsak környezetszennyezéshez, hanem a nyersanyagok szűkössé válásához és a világpiacon az nyersanyagárak emelkedéséhez vezet; felhívja Kínát, hogy vállaljon felelősséget a környezetvédelmi szabványok átvételét illetően az ipari termelés és a hulladék-gazdálkodás, valamint a környezeti károk helyreállítása terén; felhívja a Bizottságot, hogy kezdjen hozzá a probléma megoldásának kereséséhez, hogyan lehet biztosítani az európai lakosság és vállalkozások megfizethető áron történő, stabil nyersanyag- és energiaellátását a jövőben;

58. továbbá sürgeti a Tanácsot és a Bizottságot, hogy használjanak ki minden kétoldalú csatornát, valamint az olyan multilaterális intézményeket és egyezményeket, amelyeknek az EU és Kína is tagja, hogy tovább szorgalmazzák a magas szintű szociális jóléti és környezetvédelmi szabályok, mint a nemzetközi szolidaritás lényegi elemeinek ügyét;

2005. október 13., csütörtök

59. elismeri, hogy Kína kulcsszerepet játszik abban, hogy hatékony megoldás szülessen a globális felmelegedésre, és sürgeti a kínai kormányt, hogy folytassa konstruktív részvételét a veszélyes éghajlatváltozás megakadályozását célzó nemzetközi tárgyalásokon; hangsúlyozza az ásványi tüzelőanyagok felhasználásának csökkentésére irányuló erőfeszítések folytatásának fontosságát;

60. felhívja a Tanácsot és a Bizottságot, hogy az EU–Kína „energia és környezet” programon és egyéb csatornákon keresztül biztosítsák a megújuló energia/energiahatékonyság terén való együttműködés elsőbbségét az elkövetkezendő EU–Kína együttműködésben, és támogassák a fenntartható technológiák és ipar fejlesztését Kínában, különösen azért, hogy lehetővé tegyék az együttműködést a fenntartható jövőt lehetővé tévő új technológiák kifejlesztésében; felhívja Kínát, hogy széntüzelésű erőművek építésénél a legújabb, leghatékonyabb és leginkább környezetbarát technológiákat alkalmazza, és a lehető leghamarabb térjen át az úgynevezett tiszta szén technológiák alkalmazására az ilyen erőművek építésekor; továbbá felhívja Kínát, hogy fejlessze tovább a szénbányákra vonatkozó biztonsági előírásokat; felhívja a Bizottságot, hogy ajánlja fel az európai bányatechnikai gyártók együttműködését; felhívja Kínát, hogy újabb atomerőművek lehetséges építése esetén használja fel az európai tapasztalatokat és biztonsági technológiákat, és hogy szorosan működjön együtt az európai gyártókkal és hatóságokkal, mint például a Nemzetközi Atomenergia Hatósággal;

61. felhívja a Bizottságot, hogy találja meg a leghatásosabb módját annak, hogy minimális szociális és környezetvédelmi szabályozások kerüljenek bevezetésre a kereskedelmi egyezményekbe és biztosítsák azok hatékony végrehajtását;

62. üdvözli a Bizottság kezdeményezését, amely az illegális kitermelésből származó szálfa és faanyag egyes országokból – ide értve Kínát is – történő behozatalának megszüntetését célozza az erdészeti törvény végrehajtási, irányítási és szakmai javasolt akciótervével (FLEGT); aggodalommal tölti el azonban, hogy az önkéntes alapú partnerségi egyezményekre vonatkozó tárgyalások nem fogják kielégítően megoldani a problémát;

63. megállapítja, hogy az EU-ba Kínából importált fa legnagyobb része feldolgozott termékek formájában érkezik, amelyek részben Kínában illegálisan kitermelt fából származnak;

64. felhívja a Bizottságot és a Tanácsot, hogy gyakoroljanak nyomást a kínai hatóságokra annak érdekében, hogy hozzák meg a megfelelő, széles körű intézkedéseket az illegális szálfa és faáru importjának megszüntetése érdekében, és, hogy bátorítsák Kínát arra, teljes mértékben vegyen részt a regionális és nemzetközi folyamatokban, mint például a FLEGT kelet-ázsiai kezdeményezése, amelynek célja az illegálisan kitermelt fa kereskedelmének a csökkentése;

Létező projektek, szabályozás

65. üdvözli a Bizottság jól kidolgozott, a környezetvédelmi kérdésekre vonatkozó együttműködési programját Kínával, amely támogatási projektek finanszírozását irányozza elő és felhívja a Bizottságot a program folytatásának és kiterjesztésének biztosítására; üdvözli a kínai kormány általános készségét a környezetvédelmi együttműködésre;

66. elismeri, hogy Kína környezeti problémái közül sok nem a jogi szabályozás hiányából, hanem a törvények be nem tartásából ered, ezért felhívja a Bizottságot, tegye a helyi szintű kapacitások kiépítését az együttműködési projektek hangsúlyos részévé;

67. bátorítja az olyan programok, mint a vezetőképző program bővítését, hogy növekedjen a Kína és az EU közötti kereskedelem;

68. felhívja a Bizottságot, hogy teljesítse az Európai Parlamentnek 2005. március 8-án tett ígéretét és ajánlja fel, hogy európai vámhivatalnokokat küld Kínába támogatás és továbbképzés nyújtása céljából;

2005. október 13., csütörtök

Iskolai képzés

69. felhívja a Bizottságot, hogy állapodjon meg a kínai kormánnyal a kölcsönös tanulás és a diákcseré ösztönzéséről; továbbá sürgeti a Bizottságot, hogy hozzon létre több kínai nyelviskolát szerte az EU-ban a kínai nyelv tanulása iránt érdeklődő diákok számára, ösztöndíj- vagy finanszírozási lehetőséggel;

Politikai párbeszéd

70. elvárja, hogy az Európai Unió a kereskedelmi kapcsolatok fejlődésével párhuzamosan intenzívebb politikai párbeszédet folytasson, amely az emberi jogi kérdésektől a regionális és globális biztonsági kérdésekig terjed;

71. sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy Kína gyors gazdasági fejlődéséhez nem társult előrehaladás a lakosság polgári és politikai jogainak területén, és hogy az 1997 óta bővülő kereskedelmi és gazdasági kapcsolatokkal párhuzamosan nem volt sikeres az EU és Kína között folyó emberi jogi párbeszéd; ezért hangsúlyozza, hogy másfajta megközelítésre van szükség, beleértve a világos és hatékony emberi jogi feltételek politikájának létrehozását, tekintettel az Unió általános kínai kereskedelmi politikájára;

72. megismétli a Kínában tapasztalható emberi jogi helyzet miatti aggodalmát; megállapítja, hogy a helyzet némileg javult az elmúlt tizenöt évben; hangsúlyozza, hogy további fejlődésre van szükség és úgy véli, hogy a Kína és az EU közötti emberi jogi párbeszédet következetesen javítani kell;

Fegyverembargó

73. felhívja a figyelmet arra a tényre, hogy a fegyverembargót az EU és az USA (és mások) a Tienanmen téren 1989 júniusában tartott demokratikus tüntetéseknél a kínai hatóságok általi brutális elfojtása egyenes következményeként vezették be; továbbá úgy ítéli meg, hogy az EU részéről a jelen helyzetben nem lenne helyénvaló az embargó feloldása;

*
* *

74. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezen állásfoglalást a Tanácsnak és a Bizottságnak, valamint a tagállamok és Kína kormányának és parlamentjének.

P6_TA(2005)0382**Irán****Az Európai Parlament állásfoglalása Iránról**

Az Európai Parlament,

- tekintettel az Iránról szóló korábbi állásfoglalásaira, nevezetesen a 2004. október 28-i⁽¹⁾ és a 2005. január 13-i⁽²⁾ állásfoglalásokra,
- tekintettel az EU és Irán között a közelmúltig zajlott emberi jogi párbeszédre, amelynek keretében az iráni kormány kifejezésre juttatta elkötelezettségét az emberi jogok és a jogállamiság tiszteletben tartásának megerősítése iránt,
- tekintettel az ENSZ emberi jogokról szóló egyetemes nyilatkozatára és a Polgári és Politikai Jogok Nemzetközi Egyezségokmányára, valamint a gyermekek jogairól szóló ENSZ-egyezményre, amelynek Irán is részese,
- tekintettel Irán 2005. augusztus 1-jén hozott döntésére, hogy újraindítja uránátalakítási tevékenységeit, ami sérti a párizsi megállapodásban foglalt kötelezettségeket, és mivel 2005. augusztus 10-én Irán eltávolította a peccségeket az Iszfahán közelében lévő uránfeldolgozó létesítményének urán-tetrafluoridot előállító részlegeiről és újraindította nukleáris fűtőelemciklussal kapcsolatos tevékenységeit,

⁽¹⁾ HL C 174. E, 2005.7.14., 190. o.

⁽²⁾ HL C 247. E, 2005.10.6., 159. o.